

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

*Ansvarig rektor
Asal Razzagi*

*Gäller för
Campus Mölnåls, skolenhet 1*

2024-04-01

sid.

Innehåll

1. Inledning	3
Skolans förhållningssätt och vision	4
2. Kort analys av fjolårets åtgärder	5
3. Undersöka och kartlägga	5
Kartläggningsmetoder	5
Resultat och analys av kartläggning	6
4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer	7
Främjande åtgärder.....	7
5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer	8
Förebyggande åtgärder	8
6. Rutin om kränkning sker	9
7. Uppföljning av planens främjande - och förebyggande åtgärder	12
Slutsatser att ta med i kommande års plan	12
8. Utvärdering av arbetsprocessen	10
Bedömning av arbetsprocessen	10
Slutsatser att ta med i kommande års plan	13
Bilaga 1 Styrdokument	12
Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna	13
Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	15

1. Inledning

Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har sin utgångspunkt i skolans uppdrag.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhälle vilar på. Ingen elev ska diskrimineras, trakasseras eller kränkas. Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen.

I Sveriges skolor gäller nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Alla elever ska garanteras en god utbildning i en trygg miljö.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) har varje skola skyldighet att ta fram aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier, och enligt skollagen (2010:800) ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolor är därmed skyldiga att bedriva ett systematiskt förebyggande och främjande arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter och för att motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Skolans arbete med förebyggande och främjande åtgärder ska utgå från:

- **Undersök** om det finns risker för diskriminering eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter verksamheten.
- **Analysera** orsaker till upptäckta risker och hinder
- **Vidta** de förebyggande och främjande **åtgärder** som behövs.
- **Följ upp** och utvärdera arbetet.

Skolans förhållningssätt och vision

Vår skola	
Så här vill vi att vår värdegrund ska genomsyra den dagliga verksamheten:	Varje elev och anställd vid Vuxenutbildningen i Mölndal ska känna sig trygg och mötas av respekt för den man är. Den dagliga verksamheten ska främja likabehandling och motverka diskriminering, kränkande behandling och trakasserier.
Delaktighet och ansvar	
Ansvarig för planen:	Asal Razzagi, rektor
Planen gäller för perioden:	20240328–20250327
Elevernas delaktighet:	Eleverna har fått besvara elevenkät och deras synpunkter inhämtas via kursutvärderingar och i samtal med lärare på sina lektioner
Personalens delaktighet:	Personalen har varit med i analysarbete utifrån elevenkäter, förra årets mål samt PDK och diskuterat tillsammans och ihop med rektor. Underlaget har av rektor bearbetats och omsatts till mål och analys i årets PDK. De är också delaktiga via APT och forum som arbetslagsmöte.

2. Kort analys av fjolårets åtgärder

MDL1 hade under fjolåret 5 mål. Det första målet handlade om att alla elever skulle få kännedom om planen mot diskriminering och kränkande behandling. Information om planen har getts vid varje kursstart, planen finns också på skolans hemsida. Dock ser vi fortfarande att det fortfarande är ganska många elever som inte känner till planen. Det kan bero på olika saker, till exempel att man inte använder samma namn för planen överallt vilket skapar förvirring eller lämnar utrymme för tolkning, exempelvis att det skulle vara något annat dokument. En annan förklaring är att alla elever kanske inte är med från kursstart, de kan ha börjat senare och då missat den informationen.

Det andra målet handlade om att alla elever ska veta vart de kan vända sig om de har upplevt sig kränkta, diskriminerade eller illa behandlade. Den informationen skulle som målet ovan tas upp vid nya utbildningsstarter i början av varje termin. Här ser vi också i elevenkäten att inte alla vet vart de ska vända sig. Det kan finnas likande orsaker som i första målet, dvs att alla inte började vid samma tidpunkt och därmed kanske missade den informationen som gavs.

Det tredje målet var att ingen elev skulle känna sig kränkt, illa behandlad eller diskriminerad. Detta mål har inte fullt uppfyllts då det finns elever på enheten som har känt sig kränkta under året som har gått. Enheten har under förra året implementerat det digitala systemet Draft-it för anmälningar av kränkande behandling. Att det finns ett system numera för detta och att det anmäls in ärenden är en indikator på att systemet fungerar och används, även om målet ska vara att ingen känt sig kränkt eller diskriminerad på Campus Mölndal.

Det fjärde målet har genomförts delvis genom att elevenkät har gjorts på lektionstid, men det är oklart om rektor har gjort djupintervjuer med klassrepresentanter då det har skett rektorsbyte på enheten.

Femte målet är uppfyllt då det är kopplat till att det skulle införas ett system för att rapportera in, dokumentera och följa upp ärenden kopplade till kränkningar.

Analysen i korthet visar att vi behöver fortsatt följa upp och införa åtgärder kopplat till elevernas kännedom om planen samt vart de kan vända sig när de upplever sig kränkta eller diskriminerade.

3. Undersöka och kartlägga

Kartläggningsmetoder

Elevenkät och samtal på APT och i arbetslag kring elever och grupper. Det görs också enkäter efter varje APL-period kopplat till bland annat trygghet och trivsel. Vissa utför kursutvärderingar och där kan det också framkomma information som kan ligga till grund för kartläggning. Skolenheten genomför också elevenkäter kopplat till trygghet och trivsel varje år.

Resultat och analys av kartläggning

Enligt den elevenkät som gjordes i höstas känner drygt 30% av eleverna inte till enhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling. Drygt lika stor andel vet inte vart de ska vända sig om de har känt sig kränkta. Detta ser vi i tabellen nedan. Under förra terminen rapporterades ett kränkingsärende in och i början av denna termin rapporterades det in två ärenden till rektor som är under utredning.

Vi har inte ärenden som har kommit till vår kännedom kopplat till APL vad vi kan se i de enkäter som gjorts.

Elevenkät/studerandeenkät – Trivsel & Trygghet	2023h t
Känner du till den Likabehandlingsplan som finns inom Campus Mölndal?	69%
Känner du till vart du ska vända dig om du eller en studiekamrat blir utsatt för diskriminering eller kränkande behandling?	67%

4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår löpande och utan att något särskilt har hänt.

Främjande åtgärder

Friskfaktor	Kännedom om planen mot diskriminering och kränkande behandling			
Mål	Alla studerande ska känna till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Gå igenom planen på ORK-kurserna/introduktioner på alla enhetens utbildningar	Lärare som håller i kursen	I början av varje terminsstart	De tar del av planen	På utvärderingsdagar/utvecklingsdagar/APT
Informera om och om möjligt visa filmen om likabehandling på Campus Mölndals hemsida.	Lärare	Vid start av ny termin, under tidens gång vid behov.	De tar del av filmen	På utvärderingsdagar/utvecklingsdagar/APT
Friskfaktor	Ökad delaktighet och inflytande			
Mål	Bättre trivsel, trygghet och förutsättningar att lyckas med studier			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Införa klassråd ett par gånger per år på våra yrkespaket.	Lärare tillsammans med rektor	En till två gånger per termin	Eleverna får vara med och styra upplägg och frågeställningar	I möte med rektor en gång per termin/arbetslagsmöten/utvecklingsdagar

5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer

Skolans förebyggande arbete handlar om att avvärja och åtgärda de risker man identifierat i verksamheten kring:

- diskriminering
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- kränkande behandling
- hinder för lika rättigheter och möjligheter

Detta görs efter vad som kommit fram i resultat och analys av kartläggningen som genomförts.

Förebyggande åtgärder

Identifierad risk	Att elever som börjar senare än starten missar information om PDK			
Mål	Alla elever ska känna till PDK			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Mentor och/eller lärare följer upp efter de första två veckorna av utbildningsstart att eleverna har kännedom om planen	Mentor och/eller undervisande lärare	Efter ORK-kurserna på något passande lektionstillfälle efter ORK	De tar del av planen	På utvärderingsdagar/utvecklingsdagar/APT
Identifierad risk	Öka kunskap och förståelse hos personalen om mänskliga rättigheter samt likabehandling			
Mål	Alla på Campus Mölndal ska trivas och känna sig trygga oavsett man är elev eller personal			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp

Föreläsning och kunskapsinsats för personalen	Rektor	April 2024	De kommer eleverna till gagn om personal på skolan har kunskap om likabehandling	På utvärderingsdagar/utvecklingsdagar/APT

6. Rutin om kränkning sker

Med kränkande behandling, eller kränkningar, avses i detta kapitel även diskriminering och trakasserier enligt diskrimineringslagen.

Om en elev har, eller upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska eleven informera/anmäla händelsen till en person som arbetar på skolan. Det är viktigt att ha en löpande dialog med eleverna om vikten av att anmäla händelser till skolans personal. Det ligger ingen värdering i hur vida det är en kränkande behandling eller inte eleven blivit utsatt för utan dennes upplevelse.

Anmälan

När personal får kännedom om att en elev har eller upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska händelsen anmälas till rektorn. Personal ska även anmäla till rektorn vid kännedom om en händelse som är uppenbart kränkande. Detta gäller både om eleven upplever sig utsatt av elev eller vuxen.

Rektorn ska så fort som möjligt anmäla detta till huvudman.

Händelsen ska utredas innan personal eller rektor bedömer ifall händelsen är kränkande eller inte.

Utredning

Utredningen ska ske så fort som möjligt efter att anmälan är gjord. Alla som är inblandade i händelsen ska omfattas av utredningen. Hur omfattande utredningen ska vara beror på vad som har hänt.

Syftet med utredningen är att få tillräcklig information för att kunna bedöma om händelsen har varit kränkande behandling enligt skollagen och för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att kränkande behandling ska upphöra.

Om utredningen kommer fram till att händelsen inte har varit kränkande behandling i skollagens mening avslutas ärendet.

Om skolan får flera signaler om att en elev är utsatt för kränkande behandling ska skolan utreda utifrån ett helhetsgrepp i stället för att se varje händelse som separat.

Åtgärder

Om utredningen kommer fram till att eleven har utsatts för kränkande behandling i skollagens mening ska åtgärder vidtas till dess att kränkande behandling har upphört.

Uppföljning

Ärendet ska följas upp tills kränkande behandling har upphört. Om kränkande behandling inte har upphört ska befintliga eller nya åtgärder vidtas och följas upp.

Avslut

När kränkande behandling har upphört avslutas ärendet.

Digitalt system för hantering av upplevd kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Alla steg från anmälan till avslut hanteras i det digitala systemet Visma Drafit.

Huvudmannens uppföljning av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Utbildningsförvaltningens förvaltningskontor sammanställer de anmälningar som kommit in från rektorer till huvudman. Sammanställningen rapporteras till utbildningsnämnden.

7. Utvärdering av arbetsprocessen

Bedömning hur arbetsprocessen har fungerat

- Grön = Valfungerande
- Gul = Delvis fungerande
- Röd = Ej fungerande

Bedömning av arbetsprocessen

Utvärdering av de olika faserna i arbetet	Skolans bedömning
Undersöka och kartlägga	Det finns fler olika sätt att undersöka och kartlägga, vi har främst använt elevenkät och tittat på APL-enkät. Det räcker inte enbart att använda elevenkäten.
Analysera	Det förekommer kränkningar enligt resultaten och inte alla känner till planen mot diskriminering. Det är heller inte alla elever som vet vart de ska vända sig om de känner sig kränkta.
Åtgärda	Vi har skrivit ett antal åtgärder i planen som vi avser att följa under året.
Följa upp	Vi kommer att införa fler sätt att kartlägga och undersöka genom exempelvis kursutvärderingar samt klassråd. Detta kommer att hjälpa oss i arbetet med att följa upp de insatser vi gör om dessa har haft den effekt som vi önskar.
Utvärdera	Gör vi genom våra olika mötesforum.

Bilaga 1 Styrdokument

Lagstiftningen om förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av barn och elever i skolan tar fasta på barns och elevers rätt till en trygg skolgång fri från alla former av kränkningar och missgynnanden. Då är det viktigt att personal och elever också känner till vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är.

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Personal på skolan har anmälningsplikt och förbud mot att diskriminera och kränka elever finns.

De styrdokument som planen utgår från är:

- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder istället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könssdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man

sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering:

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Exempel på trakasserier kan vara att någon hånar en elev för att han bär kippa eller kallar någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge.

Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar oönskad beröring och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Följande exempel kan uppfattas som kränkande behandling:

- Skolpersonal listar synligt så alla kan se de elever som inte lämnat in läxan eller som stör på lektionen
- En elev ger en annan elev en örfil
- Skolpersonal slår till en elev i affekt
- Skolpersonal påpekar en elevs vikt inför klassen
- Elev fotograferar klasskamrater i omklädningsrummet och lägger ut på sociala medier

Personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltid personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för just honom eller henne.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.